

Sygnatura akt VIII Ga 34/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko P. G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 29 września 2015r. sygn. akt XI GC 762/15 upr

oddala apelację.

SSO (...)

Sygn. akt VIII Ga 34/16

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym, w dniu 12 września 2013 r. do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, powód K. P. wniósł o zasądzenie od P. G. kwoty 3. 327,77 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 3.157,75 zł od 18 sierpnia 2013 r. i od 170 zł od 2 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Na dochodzoną kwotę składało się wynagrodzenie za wykonaną usługę transportową, (3157,75 zł) oraz rekompensata za koszty odzyskiwania należności zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 403 ze zm.).

Po wydaniu w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany wniósł sprzeciw, żądając oddalenia powództwa ponad odsetki ustawowe od kwoty 3.157,75 zł za okres od 30 sierpnia do 19 września 2013 r. i zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, iż zgodnie z umową stron termin płatności należności przypadał 14 września 2013 r., a 19 września 2013 r. należność została zapłacona.

Pismem z 2 lipca 2014 r. powód ograniczył żądanie pozwu do kwoty 170 zł oraz odsetek od kwoty 3157,75 zł od 18 sierpnia 2013 r. do 19.09.2013 i od 170 zł od 2 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, po przekazaniu sprawy – umorzył postępowanie ponad odsetki ustawowe od kwoty 3.157,75 zł od dnia 18 sierpnia 2013 roku do dnia 19 września 2013 roku oraz ponad kwotę 170 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 2 września 2013 roku.

Wyrokiem z dnia 29 września 2015 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 170 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 września 2013 roku do dnia zapłaty oraz odsetki

ustawowe od kwoty 3157,75 zł za okres od dnia 18.08.2013 do dnia 29.08.2013, oddalił powództwo co do odsetek ustawowych licznym przed dniem 4.09.2013 oraz zniósł między stronami koszty procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia, świetle których w dniu 15.07.2013 r. pozwany zlecił powodowi przewóz towarów. Warunki zlecenia uzgadniano na komunikatorze (...), pracownica pozwanego przesłała powodowi zlecenie, pracownik powoda odesłał potwierdzenie przyjęcia warunków opisanych w zleceniu. W zleceniu wskazano trasę Niemcy – Polska, fracht 600 euro netto, przelew w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR, nadto w rubryce (...) wskazano, że płatność następuje w terminie do 45 dni po otrzymaniu faktury wraz z listem CMR potwierdzonym przez odbiorę, potwierdzonym oryginalnym 5 dokumentów T2. Dokumenty potwierdzające wykonanie umowy przewozu należy przesłać wraz z fakturą w terminie do 14 dni od daty wykonania usługi.

Powód wykonał przewóz i w dniu 18 lipca 2013 r. wystawił fakturę VAT na kwotę 3157,75 zł z terminem płatności 45 dni. Fakturę powód wysłał pozwanemu mailem wraz z listem CMR tego samego dnia. Kolejnego dnia powód rozmawiał z pracownicą pozwanego, która potwierdziła otrzymanie maila ze skanami dokumentów i wskazała, by oryginały przesłać do S., co powód zaakceptował. Oryginały zostały wysłane 28.07.2013 r. i dotarły do pozwanego 30.07.2013 r.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 2 września 2013 r. odbyła się kolejna na komunikatorze (...) rozmowa pracownicy pozwanego z powodem – powód wskazał na opóźnienie w zapłacie faktury i zażądał oprócz zapłaty za fakturę także równowartości 40 euro i odsetek od 31 dnia od dostarczenia faktury, wyznaczając termin płatności do 3.09.2013 r. Pracownica pozwanego wskazała, że pozwany ma jeszcze 11 dni do terminu płatności, gdyż fakturę otrzymał 30.07 i że termin płatności liczony jest od momentu dosłania oryginałów.

Pozwany uiszczył należność za fakturę (...).09.2013 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że strony zawarły umowę przewozu. Umowa podlegała regulacjom konwencji genewskiej o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49 poz. 238). W niniejszej sprawie sporny był uzgodniony przez strony termin płatności – powód liczył ten termin od dnia doręczenia pozwanej dokumentów potwierdzających przewóz w wersji elektronicznej, pozwany – od doręczenia oryginałów dokumentów (przy czym same daty doręczenia również nie były przedmiotem sporu).

Dokonując w tym zakresie - zgodnie z art. 65. § 1 k.c. wykładni oświadczeń woli, Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie strony nie zaoferowały osobowych środków dowodowych, mogących prowadzić do ustalenia, jak rozumiały zapisy zlecenia co do początku biegu terminu płatności. Wobec tego wykładnia tych postanowień mogła nastąpić wyłącznie w oparciu o literalną treść dokumentów, sposób postępowania stron i znane sądowi z innych spraw zwyczaje, obowiązujące w branży transportowej. W zleceniu wskazano najpierw ogólnie, iż płatność ma nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Z zapisu tego nie wynika, by zleceniodawca oczekiwał przesłania oryginałów dokumentów, wobec czego na podstawie tego postanowienia za zasadne należałoby uznać stanowisko powoda, iż wystarczające dla rozpoczęcia biegu terminu płatności jest dostarczenie tych dokumentów w dowolny sposób, także w postaci elektronicznej. Jednak w rubryce (...) wskazano nadto, że płatność następuje w terminie do 45 dni po otrzymaniu faktury wraz z listem CMR potwierdzonym przez odbiorę, potwierdzonym oryginalnym 5 dokumentów T2. Wprawdzie w niniejszej sprawie dokumenty T2 (związane z odprawą celną) nie występowały, jednak – zdaniem Sądu - zapis ten daje podstawę do przyjęcia, iż oczekiwaniem zleceniodawcy było otrzymanie dokumentów transportowych w oryginale. Takie ustalenie jest też właściwie z punktu widzenia praktyki branży transportowej – ponieważ nadawca towaru zazwyczaj uzależnia zapłatę od otrzymania kompletu oryginalnych dokumentów transportowych, to firmy zlecające przewóz podwykonawcom oczekują takich samych dokumentów od faktycznego przewoźnika (co wiąże się z wydłużonym terminem płatności). O tym, iż w niniejszej sprawie także tak było przekonuje rozmowa, jaką powód odbył z pracownicą pozwanej 19.07.2013 r. Mianowicie powód poinformował o przesłaniu dokumentów drogą elektroniczną, na co został poproszony o przesłanie oryginałów pocztą, do czego się zastosował.

Wobec tego termin płatności, w ocenie Sądu I instancji, winien być liczony od 30.07.2013 r. (bezporna data doręczenia dokumentów) i upłynął 13.09.2013 r. Oznacza to, że w dniu wniesienia pozwu (12.09.2013 r.) roszczenie powoda o zapłatę kwoty 3157,75 zł nie było jeszcze wymagalne i na ten dzień wniesienie pozwu w pierwotnym kształcie nie było uzasadnione.

Nie pozbawiało to jednak prawa powoda do żądania odsetek ustawowych za okres już od dnia 30.08.2013 r. Zgodnie bowiem z art. 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, jeżeli strony w umowie przewidziały termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych za okres począwszy od 31 dnia po spełnieniu swojego świadczenia niepieniężnego i doręczeniu dłużnikowi faktury lub rachunku - do dnia zapłaty, ale nie dłuższy niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego. Sąd Rejonowy podkreślił, że przepis nie wskazuje formy doręczenia, wobec czego za wystarczające jest doręczenie faktury drogą elektroniczną. Skoro niespornym jest, że fakturę doręczono mailem 18.07.2013 r., to od 18.08.2013 r. do dnia wymagalności roszczenia należą się powodowi odsetki ustawowe stosownie do przytoczonej wyżej regulacji, a od dnia następnego po ustalonym przez strony terminie płatności odsetki te należą się na podstawie art. 481 § 1 k.c. Sąd Rejonowy wyjaśnił, że wobec wskazanego w sprzeciwie zakresu zaskarżenia w wyroku nie ujęto odsetek ustawowych od kwoty 3157,75 zł za okres od 30 sierpnia do 19.09.2013 r., choć odsetki te powodowi się należą, gdyż w tym zakresie uprawomocnił się nakaz zapłaty i obowiązek uiszczenia tych odsetek wynika właśnie z tego nakazu. Odsetki zasądzono więc za okres sporny i objęty zakresem zaskarżenia (od 18.08.2013 r. do 29.08.2013 r.)

Odnosząc się do żądania zasądzenia kwoty 170 zł jako rekompensaty za koszty dochodzenia roszczenia. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne. W przypadku gdy koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczą kwotę, o której mowa w ust. 1, wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów, w tym kosztów postępowania sądowego, pomniejszonych o tę kwotę (ust. 2) Art. 7. ust. 1 tej ustawy przewiduje dla wierzyciela prawo do odsetek w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.6), chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 i 3. Z analizy tych przepisów płynie wniosek, że od dnia, w którym roszczenie pieniężne nie zostało zapłacone zgodnie z umową, wierzyciel nabywa prawo do kwoty 40 euro. W niniejszej sprawie termin zapłaty upłynął 13.09., wierzytelność została uregulowana 6 dni później, zatem powód nabył prawo do wskazanej kwoty. Z przepisu wynika, iż jest to zryczałtowane odszkodowanie, związane z brakiem terminowego uregulowania należności. Wobec tego termin wymagalności wyznacza, zgodnie z art. 455 k.c., wezwanie wierzyciela. W tym wypadku powód wyznaczył termin płatności na 3.09. (k. 17).

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Powód wniósł pozew przed datą wymagalności roszczenia, traktując, zdaniem Sądu I instancji, sprawę sądową jako dodatkowe źródło dochodu, mimo, że obiektywnie nie istniała potrzeba zapewnienia mu ochrony sądowej – dłużnik uregulował należność 6 dni po terminie płatności i 7 dni po wniesieniu pozwu, opóźnienie zatem było bardzo niewielkie, a interes powoda w wystarczającym stopniu zabezpieczało prawo żądania odsetek oraz wskazanej rekompensaty z ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, tym bardziej, że dłużnik deklarował zapłatę w umówionym terminie. Wobec tego fakt, iż do uregulowania należności doszło już w toku procesu, nie może prowadzić do przyznania powodowi wynagrodzenia pełnomocnika odpowiadającego pierwotnie określonej wartości przedmiotu sporu, tym bardziej, gdy pełnomocnik wstąpił do procesu już po wniesieniu pozwu, a jego wkład w wyjaśnienie sprawy czy jej polubowne załatwienie był znikomy. W tej sytuacji Sąd uznał, iż wynikająca z art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty (...) równowartość 40 euro pokrywa w niniejszej sprawie celowe koszty procesu (gdyby pozew wniesiono wyłącznie w takim zakresie, w jakim został

ostatecznie uwzględniony, to koszt postępowania wraz z kosztem pełnomocnika zamknąłby się w kwocie 107 zł), zaś zgodnie z art. 10 ust. 2 celowe koszty procesu pomniejsza się o kwotę zasądzonej rekompensaty.

Wyrok ten zaskarżył w części tj. co do punktu II i III powód, zarzucając mu: błąd w ustaleniach faktycznych: że powód wniósł pozew w dniu 16.04.2013 roku, strony ustaliły liczenie terminu zapłaty od doręczenia listu przewozowego CMR w wersji papierowej, że termin zapłaty upłynął w dniu 13.09.2013 r., że powód traktował sprawę jako dodatkowe źródło dochodu, że mógł przewidzieć w dniu wniesienia pozwu, iż pozwany 7 dni później częściowo ureguje należności.

Zarzucono także naruszenie prawa materialnego tj. art. 10 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 403 ze zm.) poprzez jego błędne zastosowanie.

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych od kwoty 170 zł za okres od dnia 2.09.2013 do dnia 3.09.2013 roku oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

Pozwany pomimo doręczenia odpisu apelacji nie wniósł odpowiedzi na apelację.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie:

Zaznaczyć należy, że sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, zaś Sąd odwoławczy nie przeprowadzał postępowania dowodowego, zatem zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie niniejszego orzeczenia powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Katalog zarzutów, które skarżąca może uczynić podstawą apelacji jest w postępowaniu uproszczonym ograniczony do zarzutu naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy (art. 505⁹ § 1 k.p.c.).

Kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku doprowadziła do stwierdzenia, że wyrok został wydany po dokonaniu prawidłowych ustaleń faktycznych oraz przyjęciu właściwej podstawy prawnej. Sąd Rejonowy trafnie określił także podstawę prawną zobowiązania pozwanego względem powoda. W konsekwencji ustalenia faktyczne oraz przedstawione wnioski prawne Sąd odwoławczy podziela i przyjmuje za własne, uznając, że wystarczającym w tym zakresie staje się odwołanie się do wywodów Sądu Rejonowego.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów apelacyjnych, w pierwszej zaś kolejności do zarzutów o charakterze procesowym zaznaczenia wymaga, wbrew twierdzeniom apelującego Sąd Rejonowy nie przekroczył przy ocenie dowodów granic zakreślonych dyspozycją przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Apelujący kwestionując ustalenia faktyczne Sądu I instancji w zakresie przyjętego przez ten Sąd terminu płatności wynagrodzenia za wykonany przewóz - winien wskazać, które z istotnych dowodów zostały pominięte, bądź które z nich zostały ocenione z naruszeniem zasad wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. oraz na czym polegały błędy w ich ocenie. Skarżący ograniczył się natomiast do powołania w apelacji fragmentu rozmowy przedstawicieli stron na elektronicznej giełdzie transportowej (...), w której przedstawiciel powoda zasugerował wymianę korespondencji poprzez e- maile, uzyskując potwierdzenie pracownicy pozwanego, pomijając jednak przy tym całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego. Apelujący pomija, iż powyższa rozmowa miała miejsce przed przesłaniem powodowi (e-mailem) zlecenia transportowego, którego treść – jak wynika z okoliczności sprawy – została bez jakichkolwiek zastrzeżeń zaakceptowana przez powoda. W treści powyższego zlecenia – jak trafnie podniósł Sąd I instancji - w rubryce (...) wskazano, że płatność następuje w terminie do 45 dni po otrzymaniu faktury wraz z listem CMR potwierdzonym przez odbiorę, potwierdzonym oryginalnym - 5 dokumentów T2. O tym, iż zleceniodawca oczekiwał przesłania oryginałów dokumentów, przekonuje także rozmowa jaką powód odbył z pracownicą pozwanego w dniu 19.07.2013 r. tj. dzień po przesłaniu faktury i CMR w formie elektronicznej - w tej rozmowie powód poinformował

o przesłaniu powyższych dokumentów drogą elektroniczną, w odpowiedzi na co został poproszony o przesłanie oryginałów pocztą (jak wskazano do S.), do czego się zastosował. Również w korespondencji mailowej z dnia 2.09.2013 roku pracownica pozwanego wskazała na 45 dniowy termin płatności liczony od momentu przesłania oryginału dokumentów.

W świetle powyższego dokonana przez Sąd Rejonowy w oparciu o art. 65 § 2 k.c. - materialnoprawna ocena postanowień umowy zawartej przez strony musi być uznana za prawidłową. W konsekwencji dla rozpoczęcia biegu terminu płatności wynagrodzenia za wykonany przewóz nie można – jak wskazuje skarżący uznać za wystarczające dostarczenie przez powoda wymaganych dokumentów w postaci elektronicznej. Zarzuty kwestionujące wskazany przez Sąd I instancji termin płatności wynagrodzenia – 13.09.2013 – nie zasługują zatem na uwzględnienie. Sąd trafnie są ustalenia Sądu I instancji, iż powód wniósł pozew o zapłatę frachtu - przed terminem płatności (za oczywistą omyłkę pisarską należy uznać przy tym w części wstępnej uzasadnienia powołanie jako daty wniesienia pozwu 16.09.2013, o czym przekonuje dalsza części uzasadnienia, gdzie wyraźnie jako datę wniesienia pozwu powołano prawidłowo datę 12.09.2013 r.).

Za całkowicie nieuzasadniony należy uznać zarzut, stanowiący – jak się wydaje podstawę uzasadnienia wniosku apelacji w zakresie zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie punktu II. Sąd Rejonowy, wbrew stanowisku apelacji dokonał prawidłowej oceny żądania powoda zasądzenia kwoty 170 zł jako rekompensaty za koszty dochodzenia roszczenia -zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach oraz terminu wymagalności roszczenia powoda co do tej kwoty. Skarżący domagając się zasądzenia odsetek od kwoty 170 zł za dzień: 2.09.2013 i 3.09.2013 roku pomija, iż wymagalność tego roszczenia została określona przez Sąd I instancji w oparciu o treść art. 455 k.c. W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego powód wezwał bowiem pozwanego do zapłaty powyższej kwoty, wyznaczając termin do jej zapłaty na dzień 3.09.2013 roku (wydruk z rozmowy na (...) eu z dnia 2.09.2013).

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu poprzez ich zniesienie między stronami w oparciu o art. 102 k.p.c. należy uznać za trafne. Ponownie należy zaakcentować pomijane przez apelującego okoliczności rozpoznawanej sprawy tj. fakt, że pozwany zaspokoił roszczenie główne skarżącego już w dniu 19 września 2013 r., tj. 7 dni po wniesieniu pozwu. Pomimo tego, powód nie zmodyfikował niezwłocznie żądania pozwu - uczynił to dopiero w piśmie procesowym z dnia 2 lipca 2014 roku (a więc po 10 miesiącach od terminu zapłaty), po podniesieniu zarzutu spełnienia świadczenia przez pozwanego w sprzeczności od nakazu zapłaty. Powód w żaden sposób nie wyjaśnił, z jakich powodów – mimo otrzymania w dniu 19.09.2013 roku zapłaty kwoty 3.157,75 zł z żądanej kwoty 3.327,77 zł nadal – do dnia 2.07.2014 roku podtrzymywał co do tej kwoty roszczenie. Podkreślić należy, że z uwagi na zaspokojenie roszczenia głównego w zakresie zapłaty frachtu przez pozwanego w krótkim terminie po wniesieniu pozwu – sporne pozostały pomiędzy stronami jedynie żądania pozwu w zakresie odsetek od tej kwoty oraz kwoty 170 zł jako zwrotu zryczałtowanych kosztów dochodzenia należności z odsetkami. Nie można również podzielić argumentacji powoda, iż nie mógł wiedzieć, że pozwany kilka dni po wniesieniu pozwu zapłaci należność – pozwany nie unikał kontaktu z powodem, wskazując na dokonanie zapłaty w ustalonym przez strony terminie płatności.

Reasumując, apelujący nie przedstawił zarzutów, mogących skutkować orzeczeniem w postulowanym przez niego kierunku. Apelacja wniesiona przez powoda okazała się bezzasadna, zatem Sąd Okręgowy zgodnie z dyspozycją art. 385 k.p.c., orzekł o jej oddaleniu.

SSO A. B.

Sygnatura akt VIII Ga 34/16

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)